

From: Petri Peltovako <Petri.Peltovako@opera.fi>
Sent: tiistai 25. marraskuuta 2025 23.18
To: LVM Kirjaamo
Subject: VN/31333/2025

Suomen kansallisooppera ja -baletti sr

Lausunto diaariin VN/3133/2025

Valtioneuvoston asetus radiotaajuuksien käytöstä ja taajuussuunnitelmasta annetun asetuksen muuttamisesta

Helsinki 25.11.2025

Liikenne- ja viestintäministeriölle

Suomen kansallisooppera ja -baletti (SKOB) kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta. Toimimme valtakunnallisena taide- ja tapahtumatalona, jossa toteutetaan vuosittain satoja esityksiä, konsertteja ja suoratoistoja. Kaikessa toiminnassamme UHF-alueen langattomat mikrofoniit, IEM-järjestelmät ja muut PMSE-laitteet ovat kriittinen osa perusinfrastruktuuria.

1. Aikataulu on liian kireä suhteessa muutoksen laajuuteen

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 22.12.2025 ja taajuusmuutoksen 11.1.2027. Tämä jättää käytännössä noin vuoden ajan

- nykyisen langattoman kaluston arviointiin
- korvaavien investointien suunnitteluun ja budjetointiin
- laitteiden hankintaan (toimitusajat tyypillisesti 6–12 kk)
- järjestelmien testaukseen, käyttöönottoon ja henkilökunnan kouluttamiseen.

Sekä SKOB että valtaosa kulttuurilaitoksista toimivat 2–3 vuoden investointisyklillä. Nykyinen aikataulu ei ole teknisesti eikä taloudellisesti realistinen, etenkin tilanteessa, jossa ala on jo aiempien taajuusmuutosten seurauksena tehnyt mittavia investointeja.

2. Taajuusalueen kaventaminen heikentää suoraan esittävä taiteen ja tapahtuma-alan toimintaedellytyksiä

Asetusluonnos kaventaa televisio- ja PMSE-käytön taajuusalueen 470–694 MHz → 470–614 MHz 11.1.2027 alkaen.

SKOB:n kaltaisissa tuotantotaloissa sekä suurissa tapahtumissa on tavallista käyttää kymmeniä tai jopa yli sadan kanavan kokonaisuuksia (radiomikrofonit, IEM, langattomat linkit). Taajuustilan kaventaminen:

- pienentää suoraan käytettävissä olevaa kapasiteettia
- lisää intermodulaatio- ja häiriöriskejä
- vaikeuttaa suurten produktioiden taajuussuunnittelua ja toteuttamista
- voi käytännössä rajoittaa taiteellisia ja tuotannollisia mahdollisuuksia.

UHF-kaista on globaalisti ainoa spektrialue, jolla ammattitason radiomikrofonit ja IEM-järjestelmät toimivat luotettavasti. Aiemmat 800 MHz ja 700 MHz -alueen muutokset ovat jo kahdesti pakottaneet alan merkittäviin laitehankintoihin. Kolmas vastaava heikennys lyhyellä aikavälillä ei ole kohtuullinen.

3. Esitys poikkeaa EU-sääntelystä ilman riittäviä perusteita

EU:n päätös 2017/899 velvoittaa jäsenvaltiot turvaamaan UHF-alueen 470–694 MHz käytön televisiolle ja PMSE-käytölle vähintään vuoteen 2030 saakka.

Asetusluonnoksessa taajuusaluetta kavennetaan jo 11.1.2027, kolme vuotta ennen EU:n vähimmäistasoa. Perustelumuistiosta ei ilmene riittävää syytä edetä tätä

nopeammassa aikataulussa, eikä vaikutusarvio käsittele poikkeamisen vaikutuksia kulttuuri- ja tapahtuma-alalle.

4. Vaikutusarvio on puutteellinen PMSE- ja kulttuurialan osalta

Perusteluissa tarkastellaan vaikutuksia ennen kaikkea televisio- ja matkaviestinkäytön näkökulmasta. Sen sijaan:

- tapahtuma- ja kulttuurialan
- freelancereiden ja kevytyrittäjien
- esitystekniikkayritysten ja laitevuokraamojen
- teattereiden, konserttitalojen ja muun esittävän taiteen kentän

taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia ei ole arvioitu riittävällä tarkkuudella.

Monelle toimijalle langattoman tuotantotekniikan arvo on kymmeniä tai satoja tuhansia euroja. Ilman riittävää siirtymäaikaa ja kompensatiota merkittävä osa tästä kalustosta voi käytännössä menettää käyttöarvonsa, mikä kohdistuu erityisesti pieniin toimijoihin ja heikossa taloustilanteessa oleviin kulttuurilaitoksiin.

5. Suomen PMSE-ekosysteemin ja kulttuuripalveluiden jatkuvuus on turvattava

Jos UHF-alueen käytettävissä oleva kaista kaventuu ilman korvaavaa ratkaisua PMSE-käytölle, seurauksena voi olla:

- suurten tuotantojen kapasiteetin ja laadun heikkeneminen
- kasvavat tuotantoriskit ja häiriöt
- lisääntyvä ja äkillinen investointipaine kulttuurilaitoksille
- ulkomaisten kiertueiden ja yhteistuotantojen väheneminen teknisten haasteiden vuoksi

- alan investointien lykkääntyminen tai siirtyminen Suomen ulkopuolelle.

Tämä on ristiriidassa sen tavoitteen kanssa, että Suomi olisi jatkossakin kansainvälisesti kilpailukykyinen ja teknisesti edistyksellinen toimintaympäristö esittävälle taiteelle ja tapahtuma-alalle.

6. Esitykset jatkovalmisteluun

Suomen kansallisooppera ja -baletti esittää, että:

1. Taajuusmuutoksen voimaantulo siirretään vähintään vuoteen 2030 EU-päätöksen 2017/899 mukaisesti, tai vähintään siten, että PMSE-käyttö voi jatkua toissijaisena myös 614–694 MHz -alueella, kunnes alueelle syntyy todellinen, valtakunnallinen mobiiliverkkotarve.
2. Vaikutusarvio tehdään uudelleen ja laajennetaan kattamaan tapahtuma- ja kulttuurialan, freelancereiden, esitystekniikkayritysten ja kulttuurilaitosten tekniset ja taloudelliset reunaehdot.
3. Asetukseen lisätään selkeä linjaus PMSE-käytöstä, sille osoitettavista taajuusalueista, siirtymäsäännöistä sekä lupamenettelystä.
4. Valmistellaan realistinen siirtymäaika ja kompensatiomekanismit, joilla voidaan kohtuullistaa nykyisten, voimassa olevien määräysten mukaisesti hankittujen laitteiden ennen aikaisesta vanhenemisesta aiheutuvia kustannuksia.

Pidämme taajuuksien tehokasta käyttöä sinänsä perusteltuna tavoitteena. Nykyisessä muodossaan esitys ei kuitenkaan turvaa suomalaisen esittävän taiteen ja tapahtuma-alan teknisiä toimintaedellytyksiä. Muutos tulisi valmistella uudelleen siten, että se on teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoinen, EU-säädösten mukainen ja huomioi täysimääräisesti PMSE-käytön merkityksen kansalliselle kulttuurille ja huoltovarmuudelle.

Kunnioittavasti

Petri Peltovako

Näyttämöpäällikkö

Suomen kansallisooppera ja -baletti sr

Petri Peltovako

040 5335559

petri.peltovako@opera.fi